

KATARÍNA
GILLEROVÁ
PRE ŠŤASTIE

KATARÍNA GILLEROVÁ

Pre šťastie

Copyright © 2024 by Katarína Gillerová

Cover Design © 2024 by Barbara Baloghová

Cover Photo © Shutterstock

Slovak Edition © 2024 by IKAR, a.s.

Vydalo vydavateľstvo IKAR – Slovenský spisovateľ,
Bratislava v roku 2024 ako svoju 2 344. publikáciu
v elektronickej podobe.

Zodpovedný redaktor Marek Zákopčan

Prvé vydanie

Sadzba a zalomenie do strán DLX SLOVAKIA, s.r.o.

ISBN 978-80-551-9875-0

*Túto knihu s láskou venujem svojej neveste Janke.
Pre šťastie. S vďakou za dve úžasné vnúčatka.
Za to, že si, že sme. Pre jedno veľké, obrovské šťastie.*

AUTORKA

NIEČO SA DEJE

Keď som sa ráno prebudila, chvíľu som ešte ležala s privretými očami a vstrebávala dojmy z nočného sna. Poznáte to – nepríjemný sen zanechá vo vás zvláštny pocit takmer po celý deň, nech sa naň snažíte akokoľvek rýchlo zabudnúť.

Tento môj akoby predznačoval deň, ktorý som mala pred sebou.

Stála som uprostred miestnosti, obkolesená ľuďmi v čiernom oblečení, čeliac ich obviňujúcim otázkam. Ich hlasy sa rozliehali navôkol, preplietali sa s nejasnou zrozumiteľnosťou, po otvorení očí som však presne vedela, na čo sa ma pýtali.

Pretože tento sen sa mi nesníval prvý raz. Bol ako trest čakajúci v závetrí práve na mňa, aby som sa konečne zodpovedala za svoje skutky.

Zaslúžila som si to.

Otvorila som oči a zaostrila zrak na budík. O desať minút bude zvoníť, zvyčajne sa prebúdzam skôr, než sa rozdrnčí. Rada si vychutnávam krátku chvíľu v posteli, kým vstanem a vyberiem sa do kúpeľne.

Náhle som si spomenula, že som večer zabudla zavolať mame. Vzala som do ruky mobil a zvolila jej číslo.

„Mami?“ oslovila som ju. Zdalo sa mi, že široko zazívala. „Nebodaj som ťa zobudila?“ Budík ukazoval pol siedmej.

„Nie,“ vyslovila zastretým hlasom. „Zle som spala.“

Zachytila som zvuk lyžičky cinkajúcej o tanierik. Pripravuje otcovi raňajky. A chýba jej dobrá nálada.

„Chcem ti iba pripomenúť...“ začala som, „aby si dnes nezabudla odvieť Miu na výtvarný krúžok.“

„Nezabudnem, mám to poznačené,“ potvrdila. Tentoraz zazívala hlasnejšie.

„Dúfam, že si sa z toho vyspala,“ začula som otcov hlas v pozadí. Znel vyčítavo.

„Vyspala som sa zle,“ odvrkla mama.

Vystrašene som sa vystrela a potiahla si kabátik pyžama.

„Téma je uzavretá, môžeš pokojne spať,“ zdôraznil otec.

„Pre mňa nie,“ zdôraznila aj mama. „Práve telefonujem s Líviou,“ upozornila ho.

„Nebudem raňajkovať,“ počula som otca z diaľky.

Nasucho som prehltla. „Mami, deje sa niečo?“ Žalúdok sa mi stiahol od nervozity. Hádka rodičov?! V živote som ich nepočula hovoriť spolu takým tónom.

„Večer mi volala Matilda,“ oznámila mi mama.

„Teta Matilda?!“ zvolala som neveriaco. „Ako ťa našla?“

„Neviem...“ Dlhý vzdych. „Porozprávame sa, keď prídeš.“

„Čo vlastne od teba chce?“ vyhrkla som pobúrene. „Ako si vôbec dovoľuje...!“ zdvihla sa vo mne vlna rozhorčenia.

Mama však nechcela problém rozvádzať cez telefón. „Plus tard,“ povedala po francúzsky. „Neskôr.“

Vypla som mobil. Pohľad mi zabľúdil k oknu s výhľadom na konáre stromu, kde zvykli sedávať dve hrdličky. Teraz sa mi obraz za ním zliadol do hustej, sivej hmly a z nej sa vynorila nahnevaná tvár tety Matildy. Milej,

láskavej Matildy, ktorá kedysi dokázala všetky deti uväzniť objatím na svojej mohutnej hrudi, aby nás potom nakrímila lekvárovými buchtami, mäkkými a sladučkými ako pocukrované vankúšiky. Nebíčko v ústach, slasť na jazyku...

Sladkosť detstva a potom trpké precitnutie. Nečakané zmeny. Iný svet. Iný život... Akoby ani nepatrilo mne. Dávno som ho zavrhla, vytesnila do zabudnutia. Bol pre mňa ako sen, neskutočný, vzdialený, odtrhnutý od reality. Zavrela som za ním všetky brány a nemienila sa tam nikdy vrátiť. Už som patrila inam, na miesto, kde dávnu bezradnosť vystriedalo zdravé sebedovetie. Svoj život som mala pevne v rukách a nemienila som na ňom vôbec nič meniť.

Teraz sa mi však nečakane ohlásil spomienkou na Matildu, ženu otcovho brata Vojta. Spomienka mi náhle zhorkla v ústach. Horkosť mi uviazla v hrdle. Určite zomrel, pomyslela som si, inak by nevolala. Možno si myslí, že Vojtova smrť a pohreb nás privedie tam, kam sme sa neplánovali vrátiť. To sa však veľmi mylí.

Zo zamyslenia ma prebrali nezvyčajné zvuky z obývačky. Rýchlo som zo seba odhodila paplón a vyskočila z postele na rovné nohy.

Udivene som zastala na prahu izby, upierajúc zrak na neporiadok z rozhádzaných papierov a otvorených skriniek. Na podlahe a malom koberci s výrazným vzorom, umiestneným pred sedačkou, sa povaloval obsah niekoľkých zásuviek aj z komody pod televízorom.

„Čo má toto znamenať, Mia?“ zvolala som na svoju dcéru kľáčiacu v pyžame na dlážke s papierom v ruke.

Zdvihla hlavu, vystrela sa a uprela na mňa vyčítavý pohľad. „Ako mám napísať dnešný sloh o rodine?“ rozhodila zúfalo rukami. „Prečo mi nechceš povedať aspoň

niečo o mojom otcovi? Ani meno, ani... nič... kým bol, čo robil... To nie je od teba fér!“ zdôraznila.

Zalapala som po dychu. Oprela som sa o zárubňu. „Preboha, Mia, veď tam napíš, čo chceš...“ vyhrkla som zmätene. Panika vo mne narastala. Na toto som mala byť pripravená, nebola som. Nečakala som, že to príde tak skoro. Veď má iba jedenásť!

„Prečo si mám vymýšľať, mami?“ zvolala pobúrene. „Prečo mi to nemôžeš jednoducho povedať?“

Prečo? Znepokojene som blúdila očami po rozhádzaných dokladoch, vediac, že tam nič nenájde. „Lebo...“

„Prečo nie je jeho meno v mojom rodnom liste?“ vystrela ku mne ruku s dokladom. „Mám do slohu napísať, že do teba vstúpil duch svätý?“

„Mia!“ vydýchla som zdesene. „Kde na takéto veci choďíš?“

„Mám napísať, že je to pán Nikto? Všetci sa mi budú smiať!“ Výčitky pokračovali. Čas bežal, uberal z pohody našich spoločných raňajok a cesty do školy bez stresu.

Minulosť ma dobehla.

„Napíš tam...“ Slová mi uviazli v hrdle. „Že... že... stavia mosty v zahraničí a že... je to nebezpečná práca, náročná na skúsenosti a vedomosti, najímajú na ňu iba osvedčených odborníkov...“ Srdce mi splašenie bilo v hrudi.

Mia vyskočila a rozbehla sa ku mne. „Och, mami, naozaj?“ V očiach jej svietili hviezdičky. Nasucho som prehltna. „Prečo o ňom nechceš nikdy rozprávať?“ vyhrkla. „A prečo nie je uvedený v mojom rodnom liste? Ako sa volá?“ chrlila na mňa otázky.

Vystrela som ruky, zoširoka som ju objala. „Prepáč mi,“ jemne som ju stisla, „o niektorých veciach nechcem hovoriť... Dokážeš ma pochopiť?“

Cítla som, ako stuhla. „Bol to zlý človek?“ spýtala sa rezignovaným tónom.

Zhlboka som vydýchla. „Nie, moja, vôbec nie,“ ubezpečila som ju. Tentoraz som neklamala.

„Aspoň niečo,“ zamumlala.

Pohľad mi zablúdil k nástenným hodinám. „Mia, ak sa okamžite nezačneme chystať, zmeškáš písomku z matiky,“ pripomenula som jej.

„Och, to nemôžem!“ Vystrašene sa rozbehla sa do kuchyne. „Ty choď do kúpeľne, ja zatiaľ natriem rožky a zohrejem čaj,“ prikázala mi.

Moje malé dievčatko!

V kúpeľni som bezradne skúmala svoj obraz v zrkadle, snažiac sa chvejúcou sa rukou rýchlo nalíčiť. Takmer som si maskarou pichla do oka, rúž netrafil presné kontúry pier na prvý raz. Vlasysom si vypla vzadu do uzla a pochybovala, že dostanem do stiahnutého žalúdka celý rožok s maslom a so šunkou.

Netušila som, že tieto otázky prídu tak skoro. Bezmocnosť ma oberala o pokoj v duši a pohodu pri raňajkách. Nočný sen bol výstrahou, odrazom môjho svedomia.

„Aké meno napíšem do slohu?“ spýtala sa Mia už pred bránou školy. „Aspoň to mi povedz...“

Nemôžem! Sily ma opúšťali pod nástojčivosťou v jej pohľade. „Zlato moje...“ pohladila som ju po tvári. „Napíš tam také, aké sa ti páči najviac,“ odvetila som.

V očiach sa jej mihlo sklamanie. „Aj tak je to jedno, keď ho nikto nepozná,“ poznamenala po krátkom zaváhaní. „A Kristína má dvoch otcov... a tušenie, že onedlho tretí vymení toho druhého.“

„Panebože, chúďa dieťa!“ zhrozila som sa.

„Ale ona si to pochvaľuje,“ ubezpečovala ma. „Každý z nich sa snaží darčekom získať jej sympatie. Už má tretí

mobil, vždy si vyberie drahší od toho predošlého. To len ja som ho dostala medzi poslednými, a s tým jej sa nedá ani porovnať...“ Zastala uprostred chodníka a pozrela na mňa. „Mohla by nám nejakého otca posunúť, nie?“

„Super nápad!“ vyhrkla som. „Otec zo secondhandu, z druhej ruky. Síce dosť použitý, ale možno nás zásobí mobilmi najnovších značiek.“

„Aspoň by som mala o kom písať na tie blbé slohové témy,“ zašomrala.

„Mia,“ objala som ju okolo ramien, „ty máš o čom písať. Veď rodina, to sú aj milujúci starí rodičia... A ľudia, ktorí ťa ľúbia a si s nimi rada, môžeš pokojne zahrnúť do rodiny, lebo sú ti blízki... možno bližší, než by boli pokrvní príbuzní.“

Viac než rodina, s ktorou máme spoločné gény, pomyslela som si trpkou.

„Ako napríklad Petra?“ zamyslela sa. „A tiež Milan a Imro, lebo sa so mnou bláznia, aj keď sú už dospelí...“

„Vystihla si to správne,“ pochválila som ju.

Na tvári sa jej konečne usadil výraz spokojnosti. Zakývala mi a rozbehla sa za kamarátkou k budove školy.

Ani som jej nestihla zaželať veľa šťastia pri písomke z matiky, zauvažovala som, keď som jej zamávala späť. Ružová suknička s ružovým tričkom s obrázkom jednorožca zmizli za širokými dverami.

Cítila som sa vyčerpaná už hneď ráno, akoby som kopala studňu do skalného útesu. Prešla som si rukou po čele.

„Snáď ťa nebolí tvoja pekná hlavička?“ ozvalo sa mi za chrbtom.

Otočila som sa za známym hlasom a zbadala Imra, svojho suseda, s igelitovým vreckom plným čerstvých rožkov. Krátke plavé vlasy mu rozfúkal roztopašný vie-

tor a v tričku s krátkym rukávom vyzeral ako študent náhliaci sa na vyučovanie.

„Imro!“ zvolala som prekvapene. „A ty si snáď nevyhladol?“ vrátila som mu otázku. Usmiala som sa. „Zase máš home office a nestíhaš sa riadne naobedovať?“

„Toto sú raňajky,“ informoval ma, ukazujúc na rožky, „na obed si objednáam pizzu. Musím vyriešiť jeden závažný problém s dátami zákazníka a dnes sa von určite nedostanem.“ Tvár mu rozžiaril chlapčenský úsmev, keď sa na mňa zahľadel. „Ale oslava tvojej tridsiatky je pripravená, v sobotu to roztočíme,“ ubezpečil ma.

„Si zlatý,“ usmiala som sa. „Tvoje susedské oslavy sú najlepšie.“

„Petra bola veľmi spokojná,“ vyslovil potešene.

„A hlavne Milan, že si ho odbremenil od príprav,“ vyslovila som uznanlivo.

Zakývali sme si na rozlúčku a ja som zamierila k svojmu autu na parkovisku. Cestou do práce som premýšľala, aké zvláštne susedské spoločenstvo sa vytvorilo v našom dome.

V dome, kde kedysi bývali moji starí rodičia, sa od tých čias vymenili takmer všetci obyvatelia. Keď som ich v detstve navštevovala a trávila tu prázdniny, nikdy by som si nepomyslela, že jedného dňa sa sem nastá-hujem so svojou dcérou a nájdem v nových susedoch toľko priateľov.

Že toho Imricha baví organizovať rôzne oslavy, pomyslela som si pobavene. Tridsaťpäťročný ítečkár vytvoril zo svojej obývačky skvelé miesto na totálny relax. Stačilo prísť, zvaliť sa na pohovku, do kresla alebo niektorého zo sedacích vakov a stres z predchádzajúcich dní sa v prítomnosti pomaly rozplynul. Imro veľmi rád vymýšľal pestré chuťovky s nátierkami zvláštnych chutí, bavilo

ho varenie, steaky a cestoviny dokázal pripraviť na rozličné spôsoby.

Bol to Imrov raj, pre neho aj pre nás.

Pred mesiacom to bola Petra, snúbenica suseda Milana. Petra bola moja rovesníčka, do tridsiatky vstúpila len o niekoľko týždňov skôr než ja. Oslava bola veľkolepá, Imrich si dal záležať. Rozdiel medzi mnou a Petrou bol ten, že ona na oslave očakávala od Milana návrh na dátum svadby, ja som so svojím životom spokojná a neočakávam od nikoho nič.

Zaparkovala som vedľa prízemnej budovy našej jazykovej školy. LIVI CLUB, hlásal nápis na dverách. Išlo o spoločné dielo mňa a mamy, keď sme sa natrvalo vrátili z Viedne do Bratislavy. Tretia etapa nášho života. Tá druhá, v zahraničí, bola pre nás spočiatku ako nočná mora, nútená emigrácia zo života, ktorý sme dovtedy poznali.

Vybrali sme si túto cestu, nezávislejšiu, kde si samy môžeme určovať rozvrh, vyberať študentov, ktorí sa skutočne chcú učiť cudzí jazyk. Uzatvárali sme aj lukratívne zmluvy s firmami, kde ponúkali zamestnancom benefit v podobe zlepšenia jazykovej výbavy. Bola to obojstranne výhodná spolupráca a hlavne s možnosťou dohodnúť termíny tak, aby sme sa s mamou mohli striedať v starostlivosti o Miu a aby jej nikdy nič nechýbalo.

Budovu sme si prenajímali spolu s našou ekonómkou pani Jolanou. Názov jej firmy SUPER EKON, umiestnený pod tým naším, naznačoval, že jej doménou je ekonomika. Robila účtovníctvo aj iným firmám. Šikovná, pracovitá, rozvedená, podľa jej slov šťastne. Aj keď často hovorila, že pri tých dokladoch stratila desať rokov života, na päťdesiatpäť vôbec nevyzerala.

Prešla som okolo jej kancelárie, nakukla dovnútra a mávla jej na pozdrav.

„Tak ako, zase vám priniesli doklady na poslednú chvíľu?“ Vedela som, ako to neznáša, opakovalo sa to však každý mesiac.

„Traja,“ vyslovila so zaťatými zubami. „Najradšej by som ich postavila do prievanu a vyfackala.“

„Raz to urobte,“ povzbudila som ju. „Príďte ku mne, urobím kávu. Ako ste na tom?“ Na prvý pohľad som uhádla, že v noci toho veľa nenaspala a ráno sa ponáhľala do kancelárie. Vlasý jej odstávali od hlavy v útvare, čo sa nedal nazvať účesom, oči mala prižmúrené do úzkej škáry a podľa toho, čo si obliekla, bolo zrejmé, že sa nechystá pred módnu políciu do Smotánky.

„Už mám všetko hotové, až na jeden doklad, musím si zavolať,“ odvetila. „Včera som tu bola takmer do polnoci.“

„To je šialené,“ nechápala som. „Ešteže vás doma nikto nečaká.“

„To je výhoda rozvedenej ženy s dospelými deťmi,“ prisvedčila. „A moja zodpovednosť za dodržanie termínov, tie nepustia.“

A niektoré ženy sa takto opustia, pomyslela som si. Bolo mi jej ľúto, ale asi som bola jediná na tejto planéte.

„Pustila som jedného klienta do džungle,“ poznamenala.

„Kam?“

„Do džungle jeho dokladov,“ dodala. „Nech mu to spracuje niekto iný. Neplatné, bez identifikačných znakov, bez predmetu fakturácie... Ako to mám zaúčtovať? Zrušila som s ním zmluvu. Zabudol si tu však jednu faktúru na dosť vysokú sumu, stodvadsaťtisíc, volám mu odvčera, nech si po ňu príde, a neviem sa mu dovolať.“

Trochu ma to zarazilo. „To je trochu čudné, nie? Ak si chce z nej uplatniť dépéháčku...“

„Napíšem mu správu, možno nechce telefonovať,“ rozhodla sa. „Na tú kávu prídem, len čo to vybavím.“

Vošla som do svojej kancelárie, nášho spoločného kabinetu s mamou. Vedľa sa nachádzali dve jazykové učebne, moderné, s novými stolmi a počítačmi. Dnes som začínala o jednej s mladšími školákmi, mala som dostatok času na kávu s Jolanou a vybavenie rôznych povinností.

S ťažkým, šuchotavým krokom sa dopotkynala za mnou.

„Neviem sa tomu Kuriatkovi dovolať, kašlem naňho,“ posadila sa sťažka do kresla. „Možno si ho našiel nejaký jastrab a stal sa konečným potravinovým článkom prírodnej ríše.“ Pohodlne sa vystrela a vďačne prijala šálku kávy, ktorú som pred ňu postavila na stolík.

„Nebáli ste sa tu v noci sama?“ zaujímala som sa.

„Tu nie,“ odvetila. „Bála som sa vtedy, keď ma bývalý frajer, s ktorým som po rozvode žila päť rokov, nechal v noci samu na chate.“

„To je ten Brucháč, o ktorom občas hovoríte?“ spýtala som sa. „Aký bol dôvod jeho odchodu?“

„Odpovedala som na pár esemesiek,“ odvetila. „Netušila som, že mu to bude tak vadiť.“

„Podľa toho, koľko ich bolo,“ pokývala som hlavou. Predpokladala som, že okolo päťdesiat. Zo začiatku. „Ale ešte som nepočula, aby milenec nechal svoju milú samu v noci na chate.“

„A raz ma vysadil z auta v Hlohovci a do Bratislavy som musela ísť autobusom,“ znela druhá jóbovka. „A to som ani nevedela, ako vyzerá autobus zvnútra.“ Vozila sa všade autom alebo ju vozili iní.

Bavila som sa, Jolanine príbehy ma privádzali do úžas-
su zakaždým, keď v nich vystupoval ako hlavná postava
Brucháč.

Vôbec sme si nevšimli príchod mohutného muža
strednej postavy, ktorý sa zrazu zjavil v kabinete. Pre-
kvapene sme na neho vzhliadli, a to prekvapenie nebo-
lo príjemné. Uvedomili sme si, že sme nechali vonkajšie
dvere odomknuté. Tak ako inokedy.

„Hľadám inžinierku Vančovou,“ povedal po pozdrave.

„Želáte si?“ vstala Jolana. „Máme dohodnuté stret-
nutie?“

„Prišiel som po jeden doklad,“ vysvetlil. „Faktúru. Po-
slal ma Karol Kuriatko.“

Jolana nadvihla obočie. „A poslal koho?“

„To je jedno,“ odmietol konkretizovať, „som jeho
známy.“

Jolana si muža skúmavo premerala od hlavy po päty.
„A prečo mi nezavolať alebo aspoň nenapísal správu, že
prídete?“ spýtala sa. „Ja nemôžem dávať doklady klien-
tov do rúk neznámych osôb.“

„Je to faktúra na stodvadsaťtisíc, potrebuje ju ešte
dnes.“

„Je mi ľúto,“ zamietla Jolana, „ak mi pán Kuriatko za-
volá a odsúhlasí to, potom vám ten doklad môžem dať.“

„On je v zahraničí, nedá sa mu volať,“ vyhrkol muž
podráždene.

Podráždil už aj mňa. Obzrela som si ho pozornej-
šie. Mal na sebe pruhované tričko, dizajnom podob-
né mnohým z trhoviska, s nápisom Adidan. Neupravené,
spotené vlasy sa mu krútili nad spoteným čelom i na spo-
tenom krku. Širokú hruď a mohutné, silné ruky určite
nemal vypracované z fitka, ale zrejme z exteriérových ob-
jednávok. Zatiaľ sme netušili akých.

„Aj my chodíme do zahraničia a vždy sa dovoláme,“ ozvala som sa. „Nebodaj sa skrýva v podzemnom kráľovstve?“

Okamžite zameral svoju pozornosť na mňa. „Keby mohol volať, neposielal by sem mňa,“ odvetil nepriateľsky.

Mierne som znervóznela. Znepokojene som hodila pohľad na hodiny na stene. O dvadsať minút prídu prvé detičky na lekciiu francúzštiny.

„Legitimujte sa mi, pán...“ podišla k nemu Jolana o krok, „a ja skúsím napísať pánovi Kuriatkovi, či súhlasí s tým, aby som vám ten doklad vydala.“

„Nie som na polícii,“ odmietol.

„Ale o chvíľu sa tam môžete ocitnúť, ak okamžite neodídete,“ vyslovila Jolana pokojne. Zobrala do ruky mobil. Ja tiež.

„Môžem si vás vyfotiť?“ spýtala som sa.

Muž okamžite zareagoval. „Čo si to dovoľujete?“ zasomral výhražne. Vzápätí sa otočil a nadávajúc nám do starých kráv odkráčal rýchlo preč.

Ihneď som za ním zamkla dvere. S Jolanou sme si vymenili nechápavé pohľady.

„To čo malo byť?“ vydýchla som. „Vyzerá to, že musíme zamykať vonkajšie dvere. A obstaráť si novú, guľovú kľučku zvonku. Pohľadám nejakého zámočníka, nech sem príde čo najskôr.“

Jolana zaváhala. „Počkaj...“ zastavila ma. „Ja jedného zámočníka poznám, má svoju firmu.“

Na dve sekundy som zalovila v pamäti. „Snáď nemyslíte Brucháča?“ spomenula som si na jeho profesiu. „Toho treba nechať odležať v ľade na najbližších sto rokov.“

Jolana však vyzerala, že so mnou nesúhlasí. „Nooo...“

zatiehla. „Ale on sa mi ozval, píše mi maily aj cez facebook...“

„No a?“ nechápala som. „Vy mu azda odpovedáte? Po všetkom, čo vám povyvádzal v čase, keď ste boli partnermi...“

„To nie, to nie!“ zvolala presvedčivo. „Ja sa s ním vôbec nechcem stretnúť!“ krútila hlavou, ale nejavilo sa mi to úprimné. „No prečo by sme nemohli využiť jeho služby?“

„Vy sa s ním teda chcete stretnúť?“ nevychádzala som z údivu. Toľko som sa o ňom napočúvala, že som poznala každé zákutie jeho zákernej povahy, číslo topánok, veľkosť trenírok a obsahu v nich, počet chlupov na hrudi, v nose a tých pár v chumáčoch na hlave, množstvo zubných kazov, obvod hlavy súťažiaci s obvodom brucha...

„Ja nie, ja nie,“ odmietla hneď. „Ale zavolám mu a spýtam sa ho.“ Už mala telefón na uchu.

Ozvalo sa tiché zaklopanie, prichádzali prvé deti. Vyšla som im oproti a prestala riešiť Jolaninho Brucháča.

„Alors, vous attendez avec impatience votre cours de français? Tak čo, tešíte sa na svoju lekciu francúzštiny?“

Vysmiate mi prikývli. Nie, tu sa nebude známkovať, tu sa budeme hrať. Pocit radosti z mojej práce odsunul nabok nepríjemný zážitok dnešného dňa a ja som sa mohla sústrediť na usmievavé detské tváričky. S radosným napätím pozerali na veľkého ružového zajaca, pripraveného uprostred kruhu, okolo ktorého si posadali a čakali, čo im to čudo s dlhými ušami dnes porozpráva po francúzsky.

O tretej som skončila s vyučovaním druhej skupiny starších žiakov, zatiaľ čo mama viedla dopoludnia kurzy v dvoch súkromných firmách a popoludní ma mala vy-

striedať v našej jazykovej škole po tom, ako svoju vnučku odvieďla na výtvarný krúžok.

Život plynul podľa našich predstáv, plánov a rozvrhov. A potom tie plány niečo narušilo. A Jolanine tiež.

„Čo sa to tu deje?“ Mama položila veľkú kabelu na stoličku a vybrala z nej učebnice angličtiny. „Pokazila sa nám zámka na dverách?“

„Aj tak sa to dá povedať,“ pritakala som. „Je to kvôli bezpečnosti.“

„A ten pán, čo tam majstruje, je nejaký Jolanin známy?“ zaujímala sa mama. „Lebo Jolana pri ňom sedí a hľadá naňho ako na svätý obrázok.“

„To snáď nie!“ Pootvorila som dvere. Jolana naozaj sedela pri vstupných dverách, priniesla si tam stoličku z kancelárie, a na tvári mala úsmev od ucha v uchu. „Ona sa usmieva na Brucháča!“

„To je on?“ Mama pribehla ku mne a zahľadela sa rovnakým smerom. „Je toto možné? To je ten, čo jej na päťdesiatku daroval sadu nerezových naberačiek?“

„Máš dobrý odhad,“ prikývla som. „Zabudla si, že k nim patrilo ešte veľké balenie celaskonu a espumisan.“

„To si si vymyslela,“ neverila mama. „Ja viem iba o celaskone.“

Smiali sme sa potichu, aby nás nebolo počuť. Obrátila som sa k oknu, zadržiavajúc smiech. Vzápätí ma prešiel. Na chodníku oproti našej budove som zbadala vysokého muža, ako prešľapuje z nohy na nohu, fajčí a evidentne na niečo čaká. Zavolala som Jolanu.

„Nevyrušovať, nadvádzujem prerušenú známosť,“ upozornila ma celá rozjarená.

„Poznáte tamtoho muža?“ ukázala som cez okno na chodník.

Nahla sa bližšie. „Nie, v živote som ho nevidela,“ za-

vrtela hlavou. „Vyzerá, že na niekoho čaká. Žeby na mňa?“ zasmiala sa a teatrálnym gestom si upravila účes. Veľmi jej to nepomohlo.

„Nadväzujete prerušenú známosť?“

„Iba žartujem,“ zasmiala sa. „Len sme si trochu zaspomínali, keď montoval tú guľu. Prežili sme toho veľa.“

„A na čo najlepšie?“ zaspomínala som si zase ja na to, čo nám rozprávala pred pár mesiacmi. „Na tie krvavé pluzgiere, keď vám na lyžovačke požičal menšie lyžiarky a odmietal ich vymeniť?“

Muž na chodníku sa začal nervózne prechádzať. Zobrala som mobil, priblížila som si ho na displeji a odfotila.

„Nepáči sa mi to,“ znepokojila sa mama. „Musím ísť učiť. A ty vyzdvihnúť Miu z výtvarného krúžku.“

„Mami,“ zastavila som ju, „čo znamenala ráno tá hádka s otcom?“ spýtala som sa znepokojene. Nezvykli sa hádať, v našej rodine sme hádky nepoznali, boli sme na jednej lodi, zdieľali spoločný osud. Pred rokmi sme odišli z rozhádanej rodiny a to nás, tri osoby bez domova, scelilo pevným putom.

„Livinka, necháme to na večer,“ vyhla sa odpovedi.

Zamierila do učebne a ja za dcérou. Predtým však k mužovi, ktorý postával na chodníku už tridsať minút, aby som si ho lepšie obzrela.

PRÍZRAKY Z MINULOSTI

Príjemný júnový podvečer by som si cestou z práce vychutnávala, keby som nekráčala v ústrety čudnej situácii, pokračovaniu rána u mojich rodičov. Na krátky rozhovor s mamou som musela myslieť celý deň a bola som zvedavá, prečo sa hádali.

Nasadla som do auta a zamierila do mestskej časti Koliba. Tamojší rodinný dom bol nedávno aj mojím domovom, kým som sa nepresťahovala do bytu po starých rodičoch.

Najprv som vyzdvihla dcéru, zaviezla ju k rodičom a potom som ešte zabehla do blízkeho obchodu na menší nákup. Keď som konečne zaparkovala pred domom rodičov, zvíatala som sa s ním hrdým pohľadom. Keby Matilda alebo niekto z rodiny uvideli túto vilku a zistili, že je oveľa väčšia než tie ich, asi by pukli od závisti.

Ako som sa zakaždým so zadostučinením dívala na budovu s názvom našej jazykovej školy, tak som po príchode k vilke pociťovala hrdosť, že sa naša rodina dokázala vzoprieť všetkým podrazom, ktoré prežila, a opäť sa úspešne postaviť na vlastné nohy.

Chamtivosť a zrada. Zažili sme obdobie, keď sme zostali vo vzduchoprázdne, bezradní a osamelí vo svojej viere, že spravodlivosť vždy zvíťazí.

Mamu som našla na terase vešať bielizeň. Vyzerala zamyslene, spočiatku si ani nevšimla, že som prišla.

„Kde je Mia?“ spýtala som sa, keď sme sa zvíťali. Prišla som sa k nej, zobrala som z koša otcovo tričko a zavesila ho vedľa košele.

„Je s kamarátkou v záhradnom domčeku,“ odvetila mama. „Chválila sa, že dostala pochvalu na výtvarnom krúžku, obrázok perspektívy kuchyne sa jej naozaj vydaril.“

„Potešujúce,“ usmiala som sa. „Zdá sa, že má naozaj talent.“

„Veď má mať po kom,“ šibla po mne mama pohľadom. Prižmúrila oči. „Kedy jej to chceš povedať? Má právo vedieť, kto je jej otcom.“

„Mami, aj ty s tým začínaš?“ pozrela som na ňu vyčítavo.

„Nechápem, prečo jej to nepovieš,“ nesúhlasne pokrútila hlavou. „Nie je to predsa žiadny vyvrheľ, ale slušný človek.“

Žalúdok sa mi stiahol nervozitou. „Mami, neriešme to teraz, prosím,“ vyslovila som prosebné. „Nechaj to tak.“

„Nechám, samozrejme,“ vyslovila mierne dotknuto. „Ale v dôsledku tvojho váhania povytáhovala doklady zo zásuvky a márne zisťovala, čo ju zaujíma.“

„Ja viem, doma dnes ráno,“ prisvedčila som. „Priznala sa ti?“

„Nie, poobede, tu u nás,“ postrehla som v maminom hlase iróniu. „Keď sa vrátila z krúžku, šla som jej urobiť olovrant a našla ju v obývačke nad hrbou osobných dokladov. Objavila aj tvoje vysvedčenia zo základnej a strednej školy a bola prekvapená, že nie sú z Bratislavy. Všimla si aj, že chýba maturitné vysvedčenie, a potom zistila, že si maturovala neskôr. Začala počítať. Je múdra. Inteligentná, vyspelá. Už si nedá len tak niečo nahovoriť... Nie je správne, že v rodnom liste nemá uvedené meno svojho otca.“

Sily ma opustili. Sťažka som sa posadila do ratanového kresla, kde mama zvykla čítať knižku počas popoludňajšej siesty s kávou. „Ešte nie,“ šepala som cez stiahnuté hrdlo. Ani teraz, ani inokedy, pomyslela som si zúfalo.

„Lívia,“ oslovila ma mama so súcitom v očiach, „myslela som si, že si už všetko dávno prekonala... Veď odvtedy prešli roky...“ Odložila prázdny kôš na bielizeň, sušiak posunula na koniec terasy a posadila sa ku mne. „Možno nastal čas, aby sme tam spolu šli a ty by si mala príležitosť...“

„Mami!“ zvolala som neveriaco. „Spolu šli?! Čo ti to

napadlo? Len preto, že ti volala Matilda zrejme kvôli strýkovej smrti? To teda nie,“ odmietla som rozhorčene.

„Kto hovorí, že zomrel?“ začudovala sa mama.

„Predpokladám, že Matilda by sa ti ozvala iba v prípade strýkovej smrti.“

„Nezomrel,“ pokrútila mama hlavou.

„Nie?“ zdôraznila som. „Akýkoľvek iný dôvod je od nej vyslovená drzosť.“

„Máš pravdu, dcéra moja.“ Vo dverách sa zjavil otec a vyšiel k nám na terasu. „Presne to som povedal mame. Bolo by to drzé aj v prípade, že by sa Vojto naozaj pobral na druhý svet.“

„Povedala mi, že chcu všetko urovnať,“ vyslovila mama miernym hlasom.

„Po toľkých rokoch?“ zvolal otec odmietavo. „Nič od nich nepotrebujeme! Nikto ma tam nedostane, ani ty tam nepôjdeš,“ zdôraznil, hľadiac uprene na mamu.

„Ja len... Je to tvoj brat, tvoja rodina...“ podotkla mama nesmelo.

Otec prudko rozhodil rukami. „Nemám brata, nemám žiadnu rodinu!“ V očiach sa mu zablysol hnev.

„Ocko má pravdu,“ pridala som sa na jeho stranu. „Naša rodina si vystačí sama. Nedokážem si predstaviť, že by som vystúpila z auta pred ich domom... Nedokázala by som k nim vojsť, ani bráničku otvoriť... Nechcem vidieť nikoho z nich.“

„Vidíš,“ zatváril sa otec víťazoslávne a spokojne na mňa pozrel, „ani Lívia tam nechce ísť. Týmto považujem debatu za skončenú,“ vyslovil rozhodne.

„V poriadku,“ prikývla mama. Ustúpila. „Nič som Matilde nesľúbila. Ak zavolá, poviem jej...“

„Hlavne sa nič nevy pytuj,“ prerušil ju otec, „nech si nemyslí, že sa o nich zaujímate.“

Mama prikývla a pobrala sa do kuchyne. Videla som, že o tom nie je celkom presvedčená, no chápala som ju. Rada by sa od Matildy dozvedela niečo nové o nej i celej rodine, na druhej strane pociťovala zábrany prejavíť viac zvedavosti. Nezaslúžil si to nikto z nich.

„Idem za Miou do záhrady,“ zavolala som za mamou.

Vykročila som po vydláždenej cestičke k záhradnému domčeku. Polovica patrila náradiu na rôzne druhy prác okolo domu, v druhej vytvorili rodičia priestor na hranie pre svoju vnučku. Mala tu peknú izbičku s hračkami, zariadenú ako útulná obývačka. Našla som ju tam zaujatú hrou s kamarátkou Lenkou.

„Mia, mala si dnes pekný deň?“ spýtala som sa.

„Mami, ty si ma v aute vôbec nevnímala,“ povedala mi vyčítavo. „Hovorila som ti, že škola ok, z matiky jedna, na výtvarnom krúžku pochvala,“ referovala mi hneď. Naozaj, myšlienky som mala rozlietané na všetky strany. „A už si v obraze?“ spýtala sa.

„Fajn, už som v obraze,“ usmiala som sa.

Bábiky ležali v postieľkach, obklopené malými plyšákmi, pri hlavách telefóny.

„Mobily do tašky,“ upozornila som dievčatá. Lenka mala mobil už asi dva roky, dcére som ho kúpila iba nedávno, keď sa už tomu nedalo vyhnúť a Mia argumentovala, že je v triede bez mobilu ako brontosaurus v praveku.

„Mami, nezasahuj nám do hry,“ napomenula ma dcéra. „Uložili sme bábiky spať a z mobilu im teraz pustíme uspávanku.“

„No to sú vymoženosti!“ pokrútila som hlavou.

Každá našla inú uspávanku a chvíľu sa dohadovali, ktorá bude vhodnejšia. Púšťali po úsekoch najprv jednu, potom druhú, porovnávali ich navzájom. Keby som ako

bábika ležala v postieľke, zježili by sa mi na hlave tie dlhé blondšavé vlasy a nedokázala by som zaspáť ani do druhého dňa.

Posadila som sa na lavičku pred domčekom, pobavene pozorujúc dievčatká pri hre.

Tá atmosféra detstva! Vracala sa ku mne v spomienkach práve v takýchto chvíľach. Pred očami sa mi vynorila predstava veľkej, opustenej starej stodoly, kedysi stojacej na konci dlhej záhrady. Dom už bol schátraný, ploty zbúrané, po smrti majiteľa v ňom roky nikto nebýval. Zrejme preto, že sa nachádzal až na okraji obce, ďaleko od centra.

Mestečko Kamenné, ukryté v prírodnej scenérii kopcov kysuckého kraja, sa mi často zjavovalo v snoch, plných emócií, strachu a blúdení po známych miestach. Túlala som sa ním s kamarátmi patriacimi do môjho života nevyhnutne ako voda a vzduch. Neprežila som bez nich ani jeden školský deň, aj veľkú časť prázdnin som zvyčajne strávila s nimi.

Päťica najpevnejšia, hovorili sme si. Traja chlapci a dve dievčatá, zviazaní pevným putom priateľstva.

A hrozným tajomstvom.

„Mia, pôjdeme už domov,“ naklonila som sa z lavičky do dverí domčeka.

„O chvíľu, mami,“ zatiahla prosebným hlasom. „Ešte vyhľadáme v mobile nejaké raňajky pre bábiky, keď sa zobudia.“

Prevrátila som očami. „Mia, veď tu máš celú kuchynku, raňajky pripravte bez mobilu,“ ukázala som širokým gestom na veľkoryso vybavený kuchynský kútik. Bola som pri tom, keď ho moji rodičia zariaďovali. Mala som vtedy dojem, že vykúpili celé hračkárstvo. A teraz zisťujem, že všetko nahradí jeden malý telefón.

„Mami, ty tomu nerozumieš,“ namietla.

Natiahla som k nej ruku. „Prosím si mobil,“ povedala som. „Mala si ho odložiť do tašky, nie nosiť so sebou. Máme dané pravidlá, na ktorých sme sa dohodli, a ty si sľúbila, že ich budeš dodržiavať.“

Mia neochotne zamierila ku mne a mobil mi odovzdala.

„Teta, vy ste teda prísna, moja mama taká nie je,“ skritizovala ma Lenka.

„Lenka, máte tu plno hračiek, tak sa s nimi hrajte,“ zdôraznila som.

Dievčatá poslúchli, posadili sa ku kuchynke a hrali sa na kuchárky.

Ani moja mama nebola prísna a otec už vôbec nie. Chodili do práce a ja som vyrastala ako malý samorast bez akýchkoľvek obmedzení. Po príchode zo školy som mala voľný program až do večera. S kamarátmi sme mali more času a ten sme využili naplno a rôznym spôsobom.

Keby som tak mohla vrátiť čas a zmeniť niektoré veci!

Cestou domov sa Mia v aute rozhovorila. Dozvedela som sa, že v ich triede sa vytvorili dve skupinky dievčat, navzájom sa ohovárajú a nekamarátia sa. Dokonca si robia zle, vysmievajú sa a súťažia medzi sebou.

„A ty patríš do ktorej?“ zaujímala som sa znepokojene.

„Ja som neutrál,“ odvetila. „Nebudem sa k nikomu priradovať. S Lenkou si vystačíme sami.“

„To je rozumné,“ pochválila som ju. „Nikdy sa nepriďavaj k takým, čo sa nesprávajú pekne k ostatným. Veď vieš, vždy ti zdôrazňujem, aké dôležité je byť milá a pomáhať iným.“

„Ja viem,“ prikývla. „Veď pomáham. Patrikovi som dala odpísať domácu úlohu a na matike som Vande našepkala výsledok...“

„Nooo...“ zatiehla som v rozpakoch, „nemyslela som práve takúto formu pomoci...“

„Vanda je stále hladná, tak som jej dala polovicu desiatej,“ skúšala inú oblasť. „Ona mi potom z mobilu púšťala také smiešne videá... Nemá rodičovský zámok ako ja.“

Moje nervy, pomyslela som si. Neustriehnem to. Dnes smiešne videá, neskôr ktovie aké... V tejto dobe je výchova detí neuchopiteľná, nadarmo sa budem snažiť, nikdy ju nebudem mať pevne v rukách. Už teraz do nej vstupujú veci, ktoré nedokážem ovplyvniť, a čo bude o pár rokov?

Bolo to kedysi jednoduchšie než dnes? Veď ani moji rodičia nemali vplyv na to, čo som robila vo voľnom čase...

Vtedy ešte neboli také mobily ako dnes, ale pamätám si, ako Stano priniesol do stodoly erotické časopisy, ktoré objavil v zásuvke otcovho stola. Pozerali sme na tie obrázky s otvorenými ústami, oči rozšírené od údivu. Nezabudnem na zvláštny pocit nervozity a hnusu, keď sme v časopise listovali.

Potom som vybehla von a vyvrátila pri najbližšom strome celý obsah žalúdka. Stano nikdy viac podobný časopis nepriniesol a nikto z nás túto príhodu ani náznakom nespomenul.

Robili sme však aj všeličo iné... nie veľmi pekné. Práve preto tak svojej dcére zdôrazňujem, aby bola ohľaduplná voči ostatným, lebo my sme niekedy takí neboli. Vyčleňovali sme z našej päťice každého, kto by sa k nám rád pridal. Niekedy bol našou zbraňou aj posmech, najmä voči obéznejšej spolužiačke Ide. Najviac ju neznášala Estera, no všetci sme Idu pokladali za hlúpu a obmedzenú.

A najmä za zlú a zákernú. Mali sme právo takú spolužiačku neznášať?

Zaparkovala som pred domom. Vošli sme s Miou do vchodu a pri odomykaní schránky sa pri nás zastavil sused Imro.

„To je milá náhoda!“ zvitá sa so mnou. „Stretli sme sa ráno, stretávame sa poobede...“ Miu pohladkal po vlasoch.

„Pracovný problém si vyriešil?“ nadviazala som na náš predošlý rozhovor. „Rožky si zjedol?“

„Všetko podľa plánu,“ uškrnul sa Imrich spokojne. „Teraz môžem rozbehnúť prípravy na oslavu tvojej tridsiatky. Už sa neviem dočkať. Dám si špeciálne záležať, uvidíš,“ usmial sa na mňa.

„Špeciálne?“ Zrazu mi do líc stúpala rumenec. „Veď všetky oslavy u teba bývajú špeciálne a jedinečné.“ Vzala som Miu za ruku. Nechápala som, prečo ma pri jeho slovách ovládli rozpaky. „Určite to bude najkrajšia oslava mojej tridsiatky v celom živote,“ snažila som sa doberať si ho.

„Mamina si kúpila na oslavu krásne šaty,“ prezradila Mia.

„O tom vôbec nepochybujem,“ usmial sa Imro pobaveno. „Bude krásna ako vždy.“

Doma som vybalila malý nákup, s myšlienkami úplne inde. Prečo ma tak rozhodili Imrichove slová o oslave? Snáď preto, že zdôraznil, ako si dá na nej záležať? Nepoznávala som sa, vyrovnanú, spokojnú osobu zrazu zasiahol obyčajný rozhovor... Išlo o tón, akým to Imrich povedal? Hľadala som v sebe odpoveď, zmätená svojimi pocitmi.

„Mami, prečo si dala mlieko do skrinky?“ spýtala sa Mia.

Neprítomne som sa na ňu zahľadela. Otvorila som skrinku a to ma prebralo. „Och, máš pravdu, zamyslela som sa,“ priznala som si chybu.

„Som zvedavá, akú tortu ti Imro objedná,“ počúchala si Mia dlane. „Podľa mňa to bude nejaká princezná.“

„Tridsaťročná?“ zapochybovala som so smiechom. „To sa hodí pre deti.“

„A čo teda?“ nesúhlasila dcéra. „Mala by si tam mať brontosaura?“

Dostala som záchvat smiechu pri predstave, že brontosaurus by občas presne vystihoval moje pocity.

Mia odišla do svojej izby urobiť si úlohy, ja som sa pustila do prípravy večere. Bolo zvláštne, že som sa zrazu zaoberala myšlienkami na Imricha. Dlhé, dlhé roky som na žiadneho muža ani nepomyslela. Nedokázala som si predstaviť, že by som sem, do bezpečného útočiska svojho dieťaťa, priviedla cudzieho muža. Môj život sa odohrával akoby za hrubou sklenenou stenou, kde k nám dvom nemal prístup nikto cudzí.

Chcela som Miu chrániť. Dobre som si uvedomovala, že súžitie v trojici by prinieslo časom aj problémy, nedorozumenia, možno aj hádky. Pamätala som si z detstva, ako nás ovplyvňovalo všetko, čo sa dialo medzi dospelými. A dialo sa to v každej rodine...

Keď si v hlave premietam spomienky na svojich desať, dvanásť rokov, nevybavujem si nejaké väčšie problémy v našich rodinách. Možno boli ešte v zárodku, iba bublali pod povrchom, alebo sme ich v zápale detských hier neregistrovali. Zistila som však, že dospelí nekonajú vždy len správne, nie sú neomylní. Dokonca klamú. Podvádzajú.

A ešte všeličo horšie.

Postupne sme objavovali dospelácky svet, občas plný

zmätkov a často nepochopiteľných činov. Preto sme potrebovali jeden druhého v Päťici najpevnejšej, aby sme sa spolu cítili silnejší, šťastnejší a odolnejší voči vonkajším okolnostiam.

Na stôl som pripravila taniere, chlieb a vajíčkovú nátierku. Doprostred som umiestnila tanier s nakrájanou zeleninou a vtedy sa ozval zvonček pri dverách.

Stála pred nimi Petra, snúbenica Milana z tretieho poschodia.

„O dva dni budeš už aj ty medzi nami tridsiatničkami,“ oznámila mi hneď na úvod.

„Keby si mi to nepovedala, asi by som umrela nevedomá,“ zareagovala som s trochou irónie. Otvorením dverí dokorán som ju pozvala dovnútra. Mia si ešte písala úlohy, tak som dva chleby s nátierkou položila pred Petru.

„Neblázni, veď priberiem,“ pozerala zhrozene na tanier.

„Z dvoch chlebov?“

„Z hocičoho,“ zdôraznila. „Musím si udržiavať štíhlu postavu.“

„Veď si štíhla,“ zhodnotila som ju pohľadom. „Čo si udržiavaš postavu do svadobných šiat?“

Nevyzerala na tridsať. Pôsobila, akoby práve ukončila štúdium na vysokej škole. Tmavé vlasy po pleciah sa jej zdravo leskli, nedávno zastrihnuté šikovnou rukou kaderníčky. Bola oblečená jednoducho, v bledomodrých džínsoch a bielom tričku, čo jej ešte pridávalo na mladistvom vzhľade.

„No veď... to nie je na programe dňa,“ pokrútila hlavou.

„Myslíš svadbu?“

Prikývla. „Sme s Milanom spolu už štyri roky,“ podo-

tkla. V tej chvíli som pochopila, prečo prišla. „Vieš, chcem ťa poprosiť... Milan sa k ničomu nemá, debatu na tému svadby vždy odvedie inam...“ Slová z nej liezli ako z chlpatej deky. „Nemohla by si sa s ním na oslave porozprávať? Len tak, nadhodiť mu nejaké nenápadné otázky, či už po štyroch rokoch neuvažuje o svadbe...“ Rozhodila rukami. Uľavene si vydýchla, keď už mala za sebou nepríjemnú požiadavku.

Na tanier som si naložila dve paradajky a zelený šalát. „To môžem,“ prikývla som s plnými ústami, „ak si myslíš, že som schopná vsugerovať mu takú dôležitú myšlienku aj s konkrétnym dátumom...“

„On na teba dá,“ zdôraznila Petra. Neodolala pohľadu na môj ubúdajúci chlebík a pustila sa do svojho. „Keď si uvedomí, že už aj tebe sa zdá, že sa treba niekam posunúť, možno nad tým začne premýšľať.“

Premýšľať... Najradšej by som Petre povedala, nech nechá veci plynúť svojím tempom a nenúti chlapa do niečoho, čo zatiaľ nechce. Má tridsať – no a čo? Prejde rok a Milan možno medzitým úplne zmení názor a prekvapí ju žiadosťou o ruku.

„Zdá sa ti, že ako vydatá pani budeš šťastnejšia než teraz?“ spýtala som sa.

Moja otázka ju zarazila. Prestala prežívať, zamyslene hľadiac pred seba. „Neviem, či šťastnejšia,“ vyslovila napokon, „ale určite... istejšia. Nedokážem to vysvetliť, v poslednom čase sa však obávam, či som tie štyri roky nevenovala mužovi, ktorý si ma nevezme... V tom prípade by to bol stratený čas v mojom živote. Už nemám šesťnásť. Zbytočne vynaložená energia, čo nikam nevedla. Už si nemôžem dovoliť hazardovať so skutočnosťou, že som v najlepšom veku mať dieťa, a zdá sa mi dosť čudné, že Milan sa na to v tridsiatich štyroch ešte vôbec necíti.“

Stratené roky... Aj tak sa dá definovať čas, keď do-speje k bodu nula. Všetko sa zmaže, vymaže sa zbytočná minulosť a nastolí prázdnotu. Treba začať odznova, na-novo hľadať ďalšiu energiu pre neistú budúcnosť.

Toto naša rodina dôverne pozná.

„Dieťa môžeš mať aj bez svadby,“ poznamenala som. „Osobný príklad stojí pred tebou, hoci to v žiadnom prí-pade nie je odporúčanie.“

V očiach sa jej mihol nesúhlas. „To ja nie...“ vyslovila váhavo. „Teda... prepáč, veľmi obdivujem, ako to sama s dieťaťom zvládaš, ale ja túžim po kompletnej rodine. Aby bol otec prítomný od začiatku a pomáhal mi so všet-kým.“ Zatvárala sa previnilo, rozpačito sa pohrávala s tenkým zlatým náramkom. „Muselo to byť pre teba veľmi, veľmi ťažké, keď si po narodení dcéry takúto pod-poru nemala.“

Na malú chvíľu sa svet zastavil. Ocitla som sa v časo-priestore, ktorý v mojich spomienkach zahaľovala hustá hmla. Nedokázala som si vybaviť každodenné podrob-nosti, pamätám si iba dcérinu krásnu tváričku so zvráš-teným noštekcom tesne po narodení. Nič nemalo väčšiu cenu než tento malý človečik. „Ty si iba moja,“ zašepka-la som vtedy. „Moja Mia Lívia.“ Tak sa zrodilo aj jej me-no, spontánne, v omámení zázrakom, ktorý som práve zažila.

„Bolo to zložité,“ vyslovila som jedinú odpoveď, akou som reagovala na podobné poznámky.

„Nebola by som šťastná bez kompletnej rodiny,“ pokrú-tila hlavou Petra.

„Zaujímavé, ako to na svete chodí,“ poznamenala som. „Jolana kompletnú rodinu mala a vôbec nebola šťastná.“

„Aha, tá vaša ekonómka,“ prikývla Petra. „Vychovala tri deti, opustil ju manžel a teraz chce mať od všetkých

svätý pokoj.“ Pustila sa aj do druhého chleba s vajíčkovou nátierkou. Veď šikovná krajčírka dokáže zázraky, ak by bolo treba pomôcť s rozšírením svadobných šiat... V prípade, ak sa Milan vyjadrí.

„Dnes nevieš, ako sa Milan za pätnásť rokov zmení,“ nadhodila som.

„To je pravda,“ súhlasila neochotne. „Ale hádam, že keď už má po tridsiatke, snáď sa povahovo veľmi meniť nebude...“

Naliala som jej čerstvo uvarený čaj. Táto chvíľa zvykla patriť nám dvom s Miou, pri jeho popíjaní mi rozprávala, čo sa udialo počas dňa.

Tentoraz dcérka zostala vo svojej izbe, predpokladala som, že si ešte robí úlohy.

„Vieš... Petra,“ ozvala som sa, „príležitostne môžem Milanovi niečo naznačiť, obávam sa však, že... nejaké príhovory nepomôžu. Mám skúsenosť, že niekedy to situáciu môže skôr zhoršiť, než pomôcť.“

V spomienkach som sa opäť musela vrátiť o mnoho rokov dozadu. Nebyť telefonátu tety Matildy, asi by som si na to ani nespomenula. Jej vynorenie sa z minulosti, o ktorej sa v našej rodine nehovorilo, mi však v pamäti oživilo rôzne udalosti.

Raz som sa u učiteľky prihovorila za svoju spolužiačku Žofku. Nedokázala som sa pozerieť, ako sa jej učiteľka mstí za niečo, čo nedokázala ovplyvniť. Prostredníctvom jedenásťročného dievčatka si liečila frustráciu z dôsledkov konania dospelých osôb. Nedopadlo to však dobre, do učiteľkinho zorného poľa som sa dostala aj ja sama. Niekoľko týždňov som denne bojovala s jej snahou nachytať ma, že niečo neviem. Striedali sme so Žofkou pred tabuľou, akoby sme boli jediné žiačky v triede.

Navykla som si pripraviť sa perfektne na každú hodinu dejepisu. Dodnes si pamätám mnoho dátumov z histórie, vryli sa mi do pamäti a zasvietili vždy, keď som ich potrebovala. Postupne som sa dôkladne pripravovala na všetky predmety, pretože ak náhodou suplovala ktorúkoľvek hodinu, už sme so Žofkou stáli pred tabuľou. Kým sme sa rozhodovali, či to povieme rodičom a spustíme kolotoč sťažností, vysvetľovania a dokazovania, zasiahla naša Päťica najpevnejšia.

Bolo skvelé mať kamarátov, ktorí boli ochotní pomôcť. Aj keď nie vždy správnym spôsobom.

Preto som Petre teraz prisľúbila pomoc.

Ona brala na seba riziko, že to nemusí vyjsť podľa jej predstáv.

„Uvedomujem si to,“ prikývla. „No nemyslím si, že nevinný rozhovor na tému svadby môže situáciu zhoršiť.“

„Čo urobíš, ak sa nič nezmení?“ zaujímala som sa.

Mlčky popíjala čaj, s pohľadom upretým na kvietkovaný vzor šálky. Rukou si občas odhrnula ofinu, sčesanú nabok. Keď som ju spolu s Milanom pred pár rokmi stretla prvý raz na schodoch po nasťahovaní sa, oči jej žiarili radosťou. Bol to jej prvý krok k osamostatneniu a očividne si ho vychutnávala. Veľmi rada prenechala priestor v rodičovskom byte dvom mladším bratom.

„Ak Milan nezmení postoj, zmením svoje plány ja,“ odvetila Petra napokon. Zvedavo som nadvihla obočie. Z rozhodného tónu jej odpovede bolo zrejmé, že má premyslený aj plán B. „Prijmem prácu, kde mi ponúkajú viac,“ vyslovila s presvedčením. „Doteraz som o tom neuvažovala, lebo hneď po svadbe by som chcela mať dieťa, meniť robotu a ísť do neistoty by preto nebolo rozumné. Keď sa však môj život nebude uberať týmto

smerom, zoberiem si hypotéku a kúpim si vlastný byt. Malý, milý, ale bude môj, moje útočisko...“

„To znie naozaj premyslene,“ prikývla som.

„Jediné, čo ma pri tom všetkom neteší, je, že ak sa zoznámim s niekým novým, kolotoč spoznávania, oľukávania a ladenia rozdielnych pováh a zvykov sa rozkrúti odznova. A už len myšlienka na to ma unavuje...“

„To ti verím,“ dala som Petre za pravdu. Vzrušenie z nových vecí, skúseností a známostí v rokoch stredoškolského štúdia už máme obidve za sebou. Kým ja som však takéto snahy zanechala minulosti, Petra bola odhodlaná hľadať ďalej. Nechcela zostať sama. Ani ja som nebola sama, ibaže s Miou to bol iný druh partnerstva, iný druh lásky, než o aký sa momentálne usilovala Petra.

Keď sa so mnou v otvorených dverách lúčila, poďakovala mi za pohostenie.

Konečne sme s Miou zasadli k večeri. Vajíčkovej nátierky ubúdalo, postupne sme si dolievali čaj s medom a dcérka mi podrobne rozprávala o uplynulom dni. Milovala som tieto chvíle!

Nebola som zvedavá iba na to, čo sa udialo, ale pýtala som sa aj na jej pocity, na to, ako by určitú situáciu riešila ona sama.

„Keby sa so mnou nechcel nikto kamarátiť?“ zamyslela sa nad prípadom spolužiačky Alenky, ktorá v škole často chýbala, učeniu však veľa pozornosti nevenovala. „Požiadala by som, aby ma niekto doučoval,“ odvetila. „Ponúkli sme jej to, ona však nemá záujem. Nevie, či nechce naschvál prepadnúť...“

„Kto by chcel naschvál prepadnúť?“ začudovala som sa.

„No práve,“ prikývla s plnými ústami. „Nemá záujem ani o naše poznámky z učiva.“

„Ale ty, dúfam, Alenku neodstrkuješ,“ zahľadela som sa na ňu s očakávaním.

„To nie, ona od nás bočí sama,“ odvetila. „Keď ju na telesnej volám, aby si s nami zahrala volejbal, sadne si na lavičku. Učiteľka ju nechá tak, vraj priniesla nejaké potvrdenie, že nemôže cvičiť.“

Mia ju volá medzi ne... Moje zlaté dieťa! Snaží sa, robí to, čo jej vstúpujem už od mala. Neublížovať, pomáhať iným, najmä tým slabším...

Kiežby som mohla vrátiť čas a zmeniť niektoré veci vo svojom živote! Vedieť, čo je správne a aké tvrdé dôsledky môžu mať naše činy.

Zazvonil mi mobil, položený na stole.

„Rád ťa u seba privítam, ak môžeš na chvíľu prísť,“ ozval sa Imrichov hlas.

Nakrátko som privrela oči. „Môžem, pravdaže,“ potešila som sa.

„Oslava tridsiatky je strašne dôležitá vec aj pre takých starých ľudí,“ poznamenala Mia, ktorá to počula. „Som zvedavá, kde budem v tridsiatke ja, či slobodná, vydatá, sama alebo s kopou detí.“

Začala som počítať. O osemnásť rokov budem mať pred päťdesiatkou. Snáď sa dožijem. „To som zvedavá aj ja,“ usmiala som sa. „Zostaneš alebo ideš k Imrovi so mnou?“

„Len choď,“ poslala ma preč. „Ja si budem čítať.“

„To je super,“ prižmúrila som oči. Zostala som pri nej stáť, pohľadom skúmajúc jej nežnú tváričku.

Pochopila. „Nooo... trochu sa zahrám na mobile, už som v päťdesiatom druhom leveli, veď vieš, tá hra s dopĺňaním slov... A okrem toho si musím zopakovať učivo o osvietenskom absolutizme.“

„Ktorého predstaviteľkou v rakúskej monarchii je...“ skúšala som ju.

„Mária Terézia,“ odvetila.

„Kedy vydala Všeobecný školský poriadok?“

„V roku... neviem...“ mykla plecóm.

„V decembri tisícšedemštedesiatštyri,“ doplnila som. „Keby ste mali našu učiteľku Lamovú, sypala by si dátumy ako z rukáva.“

Pohladkala som ju po hladkej tváričke a vybrala sa na piate poschodie za Imrichom. V žalúdku som cítila jemné chvenie. Pristihla som sa, že po schodoch stúpam s radosťou. Že sa teším z jeho pozvania, hoci už mnohokrát sme sa zišli uňho iba my dvaja len tak, na chvíľu sa porozprávať.

Teraz sa mi však zdalo, akoby sa predó mnou otvorila slnkom prežiarená lúka, ja po nej bežím a konečne cítim opatrnú radosť zo života.

„Rád ťa vidím,“ privítal ma letným bozkom na líce.

„Práve sme dovečerali,“ jemne som sa zapýrila. „Nesiem ti na ochutnanie vajíčkovú nátierku.“ Podala som mu malú sklenenú nádobu, zaplnenú až po okraj. „Ak si k nej uvaríš čaj s medom, budeš mať chutnú večeru.“

„Ak mi ho uvaríš ty, bude chutiť oveľa lepšie,“ pozrel na mňa s výzvou v očiach. Zaviedol ma do kuchyne, naplnil kanvicu vodou a zapol ju. O chvíľu som mohla zaliat čaj v dvoch veľkých šáľkach. „Mám tu zoznam hostí na tvoju oslavu,“ povedal, keď si prisadol ku mne. „Pozri sa, či tam chceš ešte niekoho pridať,“ pobádal ma.

Prebehla som zoznam očami. „Je to ok,“ skonštatovala som. „Sú tam všetci ako zvyčajne.“

Všetci priatelia, na ktorých som sa tešila. Zase sa po čase stretneme, dáme si pohár vína, pohovoríme o svojich bežných dňoch. Bolo zaujímavé počúvať a porovná-

vať jednotlivých zamestnávateľov, šibnutých alebo skvelých šéfov, nekonečné porady, niekedy aj rozprávanie o únikoch z toxického prostredia do bezpečia práce v domácom zázemí.

Imro zamyslene miešal cukor v čaji a pozeral na papier. „Chcel som vedieť aj to... či nepribudlo v tvojom živote nejaké meno, nejaká známosť... niekto, koho by si tam ešte chcela pridať,“ vysvetlil mi trochu nemotorne.

„Nejaká známosť, ach, to nie!“ zvolala som pobavene. „Zoznam je kompletný.“

Oprel sa pohodlne o operadlo stoličky. „Nehovor mi, že o teba nie je záujem,“ poznamenal. „Mladá, krásna, úspešná...“

Uprený pohľad jeho očí spôsobil, že mi na tele nabehli zimomriavky. Nechápala som, prečo v poslednom čase tak zvláštne reagujem na Imrichovu prítomnosť. „Nepreháňaj,“ mávla som rukou. „Je to fajn tak, ako to je. To skôr ty... Vyzerá to, že Milan, mladší o rok od teba, ťa predbehne.“

„Nemám čas na zoznamovanie,“ odvetil. „Ktorá kočka by mi tolerovala hodiny, keď som absolútne ponořený do práce...? Musím sa sústrediť, je to náročné, nesmiem urobiť chybu, všetko musím po sebe kontrolovať.“

„Božemôj, podľa tvojich slov by nemohol byť ženatý žiaden ítečkár,“ namietla som. „Vymreli by a nemali by žiadnych nástupcov.“

Zasmial sa, krútiac hlavou. „Možno je to pravda,“ pripustil. „Ale môj šéf má ešte väčšiu. Ak nedodržíme termíny dodania, peniaze z eurofondov sa rozplynú v nedohľadne a naša práca vyjde nazmar.“

„Raz táto zákazka skončí,“ oponovala som mu. Nechcela som však, aby to vyznelo, že naňho tlačím. Veď

ani ja som nemala rada, keď prišlo niečo podobné na pretras, lenže dnes otvoril tému on.

„Potom možno vymením jedno vzrušenie za iné,“ pripustil s úsmevom.

Nechcela som už pokračovať v tejto debata. Spomenula som si však na Petrine nedávne slová, keď dumala o neochote mladých mužov, ktorým ľahá na štyridsiatku, vôbec uvažovať o založení rodiny.

„Aj Imro...“ spomenula ho vtedy Petra. „Zlatý chlapec, pripravil mi skvelú oslavu... Ale je o rok starší od Milana a tiež sa nechystá zmeniť svoj status. Uvažujú ako chalani v tínedžerskom veku. Kedy chcú mať deti, v šesťdesiatke?“

Z pohľadu mladých žien – tridsiatničiek mala pravdu. Kým ony boli v tomto veku pripravené stať sa matkami, mladí muži im pripadali nedozretí, neschopní zobrať na seba zodpovednosť. Aj keď osamostatnenie sa spod mamičkinej starostlivosti a obstaranie vlastného bytu bolo prvým krokom k veľkej zmene, ďalší už nenasledoval.

Atmosféru Imrichovho bytu som mala rada. Hneď na prvý pohľad bolo zrejmé, že je obrazom vkusu mladého, samostatného muža bez záväzkov. Vládol v ňom duch slobody a nenútenosti, priateľských posedení a nekončných rozhovorov pri víne.

„Teším sa na sobotu,“ ozval sa Imrich. Nahol sa ku mne bližšie. „Konečne sa odlepím od práce... Najradšej mám, keď sa nájde nejaká príležitosť ako tvoje a Petrine narodeniny.“

Cítila som na líci jeho dych. Zase tie rozpaky z jeho blízkosti! Prečo sa to nedialo doteraz?

„Koľko ti prispejem do susedského fondu?“ spýtala som sa, snažiac sa potlačiť neistotu v hlase. Fond slúžil

na financovanie našich posedení, každý doň prispieval rovnakou sumou. Susedovice robili život krajším.

„Ty nič,“ pokrútil hlavou. „To je môj darček pre teba.“

„Veď už všetky tie tvoje prípravy sú darčekom...“ vytisla som zo seba. „Aj tortu si objednal, tá Petrina bola naozaj originálna, krásna, chutná,“ chválila som ho.

„Aj tvoja bude,“ vyslovil Imro so zvláštnym leskom v očiach.

Zhlboka som sa nadýchla, no práve vtedy mi v mobile pípla správa. Trochu som sa odtiahla a skontrolovala ju.

Okamžite sa mi zatmelo pred očami. Ani vo sne som to nečakala, mala som pocit, že omdliem. Prešla som si rukou po čele, neveriaco hľadiac na písmená poskakujúce pred mojím udiveným zrakom.

„Niečo vážne?“ spýtal sa Imrich.

Zastreto som sa naňho zadívala a pokrútila hlavou. „Nie, nie,“ šepala som. Hlas mi uviazol v hrdle. „Len... už musím ísť.“

Nevníkala som jeho prítomnosť, predsieň ani cestu dolu schodmi do nášho bytu. Hlavou sa mi prehánala otázka, ako teraz vysvetlím rodičom svoju zmenu názoru. Najmä otcovi. A ako sa zatvári, keď mu poviem, že súhlasím s mamou a treba sa vybrať do Kamenného.

Pretože ja som tam jednoznačne musela ísť. Tá správa znamenala záväzok z minulosti, vedela som, že nastal problém.

Esemeska mi prišla z telefónneho čísla, z ktorého som nové správy dostávať nechcela. *Heslo Zelený zošit*, prečítala som si. Stručné, ale veľavravné. Výkrik SOS, žiadosť o pomoc.

Tajomstvo nesmie vyjsť na povrch!